

DIALOG DE DUMINICĂ

Foaie parohială bilunară a bisericii ortodoxe
Pogorârea Sfântului Duh - Sfântul Nicolae

Militari - București

Anul I, Nr. 2 / 22 februarie 2015

Apostolul și Evanghelia din Duminica Iertării

APOSTOLUL (Romani 13.11-14, 14.1-4)

Fraților știți în ce timp ne găsim, căci este chiar ceasul să vă treziți din somn; căci acum mântuirea este mai aproape de noi, decât atunci când am crezut. Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădăm dar lucrurile întunericului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua: nu în ospete și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și în pizmă; ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos și grija de trup să nu o faceți spre poftă. Primiți-l pe cel slab în credință fără să-i judecați gândurile. Unul crede să mănânce de toate; cel slab însă mănâncă legume. Cel ce mănâncă să nu disprețuiască pe cel ce nu mănâncă; iar cel ce nu mănâncă să nu osândească pe cel ce mănâncă, fiindcă Dumnezeu l-a primit. Cine ești tu, ca să judeci pe sluga altuia? Pentru stăpânul său stă sau cade. Dar va sta, căci Domnul are putere ca să-l facă să stea.

EVANGHELIA (MATEI 6.14-21)

Zis'a Domnul: De veți ierta oamenilor greșalele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșalele voastre. Când postiți, nu fiți triști ca fățarnicii; că ei își smolesc fețele, ca să se arate oamenilor că postesc. Adevărat grăiesc vouă, și-au luat plata lor. Tu însă, când postești, unge capul tău și fața ta o spală, ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție. Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură. Ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le strică, unde furii nu le sapă și nu le fură. Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.

TÂLCUIRE LA EVANGHELIE

Atunci când postirea este înțeleasă cu înțeles adevărat, creștin, și nu în chipul legii, în chipul fariseilor, atunci iertarea ocărilor și înfrânarea de la lăcomie înseamnă post și acesta este postul cel mai însemnat, ori, dacă vrei, cel mai bogat rod al postirii. Pentru că, într-adevăr, are puțină însemnatate înfrânarea de la mâncare, dacă nu există înfrânare de la întoarcerea ocării pentru ocară primită și de la înșelarea cu bogățiile cele pământești.

Domnul nu ne poruncește cu tăria puterii Sale: iertați oamenilor păcatele lor! El ne lasă alegerea noastră liberă, ca să iertăm sau nu. El nu va călca peste libertatea noastră, ca să ne forțeze să facem ceva, căci în împrejurarea aceea, fapta noastră nu ar mai fi a noastră, ci a Lui, și nu ar mai avea aceeași însemnatate ca atunci când am fi făcut-o în chip liber și cu voia noastră. Este adevărat că El nu ne poruncește cu tăria puterii Lui, dar El ne arată ce ni se va întâmpla dacă nu facem voia Lui: "Nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșalele voastre." Și cine ne va ierta nouă păcatele noastre, dacă nu Dum-

nezeu? Nimeni, fie în cer sau pe pământ; absolut nimeni. Oamenii nu ne vor ierta, pentru că noi nu îi iertăm pe ei, și Dumnezeu nu ne va ierta pe noi, pentru că oamenii nu ne iartă pe noi. Atunci, unde ne aflăm și unde ne vom afla noi? Ne vom sfârși zilele sub un munte de păcate și, în viața viitoare, povara greutății aceluia munte va spori și mai mult în toată veșnicia. De aceea, să ne obișnuim să nu întoarcem ocară la ocară, răul pentru rău, ori răz-bunând păcatul prin păcat. Când vezi un om beat tolănit în noroi, te vei tolăni în noroi lângă el? Sau vei încerca să îl ridici și să-l scoți afară din noroi? Fiecare păcat este noroi și fiecare patimă este beție. Dacă fratele tău și-a rostogolit sufletul în noroiul păcatului, de ce să-ți arunci sufletul tău să zacă în același noroi? Așadar, înfrânează-te de la ceea ce face fratele tău și grăbește-te să-l ridici și să-l curăți, pentru ca Tatăl tău din ceruri să te ridice pe tine și să te curățe de toate păcatele tale și să te așeze între îngerii Săi la Înfricoșătoarea Judecată.

Sfântul Nicolae Velimirovici, *Predici*

Postul – o întoarcere a lui Adam în Rai

Postul începe în primul rând prin renunțare, prin zdrobire, prin topirea egoismului din noi.

Duminica aceasta este numită a Izgonirii lui Adam din Rai și urmează tot drumul acesta al postului, al pocăinței, al plânsului pentru păcate și pentru despărțirea de Dumnezeu, care îl face după aceea pe Adam să stea pe cruce alături de Hristos și să primească cuvântul lui Hristos, care este privit în tradiția bisericii drept noul Adam. Noul Adam spune așa: „În noaptea aceasta, vei fi cu mine în Rai!”.

Astfel, duminica aceasta poartă semnul iertării, pentru că noi pornim, începând de mâine, pe lungul drum al pocăinței. O să aveți o mare surpriză, postul va fi presărat cu încercări peste putințele dumneavoastră. Un om care vrea să-și asume postul va vedea ce înseamnă puterea demoniacă. [...]

Noi toți avem în inima noastră ceea ce Adam a avut de la început, ceea ce a pus Adam în inima lui – în primul rând să vadă păcatele celorlalți. El a spus așa: „Doamne, nu eu am greșit, Eva e de vină. Du-Te la ea și ceart-o.” [...] Postul începe în primul rând prin renunțare, prin zdrobire, prin topirea egoismului din noi.

Aș vrea să vă citesc ce spune Sf. Ap. Pavel într-un text foarte frumos de la Sf. Maslu, pe care noi de multe ori nu-l auzim [...]: „*Fraților, roada duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, face-rea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția. Împotriva acestora nu este nicio lege*”. Deci nimeni nu te oprește să faci lucrurile acestea. „*Iar cei se sunt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și poftele lor. Dacă trăim în Duhul, în Duhul să umblăm. Să nu fim iubitori de mărire deșartă, supărându-ne unii pe alții și pizmuindu-ne unii pe alții.*” [...]

Prin smerenie noi spunem celui care e în fața noastră: „*Facă-se voia ta!*” Cu nimic nu poți să îndrepti un om care are în sufletul lui această dorință să se facă voia lui decât prin smerenie. Dracul nu fuge de nimic,

nici de tămâie, nici de aghiasmă, dacă nu sunt susținute de o smerenie până la pământ.

Până unde merge voia celui-lalt? Depinde de cât de pregătit ești să te așezi în fața lui Dumnezeu. Voia lui Hristos a mers până la a fi răstignit de cei pe care i-a iubit nebușește și peste măsură. Hristos le-a spus celor care L-au răstignit: „*Facă-se voia voastră!*” Până acolo poți merge, dar depinde dacă tu poți purta lucrul acesta fără cârcoteală. Apostolul ne spune niște lucruri fundamentale, depinde ce vrei. Vrei dreptate, atunci caută-ți dreptate, dar vei fi într-o mare durere și într-o mare suferință. Sunt 7 miliarde 400 de milioane de oameni pe pământ. Vă dați seama câte dreptăți sunt pe pământ? Câte dreptăți și câți oameni care cred că ei au dreptate. Cum poți să lupți cu atâtea dreptăți? Decât atât, dacă cineva vine peste tine, reacția ta sa fie... „*Facă-se voia ta!*” Și dacă faci lucrul acesta, intri în starea de post, în starea de rugăciune. [...]

Începutul urcușului către Dumnezeu este în a avea dragoste în tine, aceea să-i suportți pe toți oamenii din jurul tău, nu numai să-i suportți ci să le spui „*facă-se voia ta, întru totul!*”. E un lucru foarte greu de purtat, dar aici e și mult har. [...] Postul Paștelui vine cu o rugăciune a Sf. Efrim Sirul care spune tare frumos: „*Și dă-mi Doamne să văd păcatele mele și să nu judec pe fratele meu*”. [...] Postul cel mare își împlinește rânduiala pentru că este un efort extraordinar în a-ți vedea propriile tale păcate și față de ceilalți să-ți folosești pleoapele, că de-aia ne-a dat Dumnezeu pleoape, nu doar ca să umezim ochii ci ca să mai închidem ochii din când în când și să spunem: „Doamne, la urma urmei, câte din acestea n-am făcut eu, câte n-am greșit eu...”.

Duminica de astăzi poartă numele de „duminica iertării” pentru că astăzi spre seară se face vecernia iertării, la care vă invit să veniți, cu tot dragul, mai ales pe supărați, pe mofțuroși, pe bosumflați, pe invidioși, pe cârcotași, pe toți. Veniți să ne iertăm!

Și de ce să iertăm tuturor? Pentru bucuria Învierii. Pentru că Însuși Dumnezeu S-a coborât pe pământ și i-a iubit și i-a iertat pe oameni. [...]

Urmează o perioadă în care tensiunile noastre sufletești vor fi la cote maxime, în care toate gândurile noastre psihologice și neputincioase vor fi depășite, toate mofturile noastre vor fi înnecate în postul acesta, în perioada de postire. De ce? Pentru că Hristos înviază și ne aduce nouă bucuria. [...]

Vecernia iertării este un moment foarte folositor pentru noi sufletește. Parohia aceasta este ca o familie, în care nu exista invidie, dispreț, ceartă. Și în această familie, în seara aceasta își vor cere iertare unii de la alții. De aceea vă invit să veniți la slujbă, ca să ne iertăm cu toții. [...]

Prin Postul acesta veți intra, într-o măsură, în vechea noastră tradiție bisericească și în puterea lui, trăind Postul acesta. Nu vă spun eu ce-o să trăiți pentru că Dumnezeu este viu și El vă va arăta ce înseamnă un post - ca o întoarcere a lui Adam în Rai. Faceți-va timp în postul Paștelui să vă faceți programul în așa fel ca în rânduielele de viață ale dumneavoastră să intre Liturghia de miercuri și de vineri seara, de duminică și de sâmbătă, în care să veniți, să stăm la Liturghie și să ne împărtășim. Jertfiți puțin televizorul, mall-ul, grijile, preocupările, invidiile și toate cele care pot să-l facă pe om să iasă dintr-o căutare a lui Dumnezeu și după aceea, la sfârșitul postului să-mi spuneți cum trăiți cântarea care se va auzi – *Ziua Învierii, să ne bucurăm!* O să vedeți lucrurile acestea pe pielea dumneavoastră, nu trebuie să vă promit eu nimic pentru că cine dorește și cine intră în această rânduială va trăi el personal toată această lucrare a lui Dumnezeu. [...]

Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă dăruiască post cu folos!

Pr. Visarion Alexa, fragmente din *Predica la Duminica Izgonirii lui Adam din Rai*, 3 martie 2014

În primele veacuri creștine cateheza reprezenta poarta de intrare în Biserică. Înainte să primească Taina Botezului cel ce voia să devină creștin trebuia să treacă printr-o perioadă de pregătire în care se familiariza cu principalele elemente ale învățării propovăduite de Mântuitorul Hristos. Cateheza era mijlocul prin care episcopul (sau preotul) predă celor ce se apropiau de Botez modul de viață al Bisericii. Odată cu generalizarea încreștinării încă din pruncie, catehizarea nu mai putea fi făcută înainte de Botez și rămânea în grija familiei și a nașului, iar cu timpul practica aceasta a căzut în uitare. După ce creștinii au început să se înstrăineze de modul autentic de trăire, marii părinți ai Bisericii au revenit la uitata practică a catehezei pentru a trezi pe cei ce uitaseră „chemarea cu care au fost chemați” (Ef. 4. 1).

În biserica noastră s-a simțit nevoia unei întâlniri în afara Liturghiei în care tinerii (și nu numai) să poată găsi răspunsuri la întrebările lor cu privire la viața în cadrul Bisericii. Așa se face că încă din anul 2006, în fiecare marți seara de la ora 20:00, ne întâlnim sub îndrumarea Părintelui Visarion. Împărtășim experiențe, gânduri, nedumeriri și îndoieli și încercăm să deslușim glasul lui Dumnezeu în tumultul vieții cotidiene. Cateheza de marți nu este numai locul unde vrem să aflăm despre Dumnezeu, ea este cadrul în care încercăm să învățăm cum să putem trăi cu Dumnezeu mai deplin.

Daniel Cuconașu

Mărturii

Întâlnirile de marți seara reprezintă pentru mine o bucurie în fiecare săptămână. Discuțiile despre Dumnezeu, căutarea Lui alături de alți oameni îmi aduce răspunsuri la multe întrebări și frământări. Aici am înțeles ce înseamnă biserica, aici am înțeles că doar venind la biserică te poți hrăni cu Hristos prin Taina Sfintei Împărtășanii, că doar așa poți da sens vieții. Cu fiecare cateheză nădejdea și credința îmi sunt mai vii, iar Dumnezeu nu mi pare atât de departe... Îndemnul meu către cititori este: „Vino și vezi!” (Simona C.)

Marți seara este pentru mine gura de nădejde pentru restul săptămânii, în care mă întâlnesc cu fișcul, cu normalul atât de diluat în zilele noastre. Din păcate cu fiecare zi de alergătură prin tumultul cotidian, credința se zdruncină, se subțiază. Am nevoie periodic de întâlnirea aceasta, pentru a-mi revalida reperele, pentru a reconfirma poate, cu cei preocupați de aceleași căutări, direcția în care mă îndrept. (Anonim)

Pentru mine întâlnirile și discuțiile de la cateheză sunt experiențe care îmi clarifică sensul existenței mele. Sunt o fire analitică și am o pregătire de inginer în calculatoare, astfel că a găsi sens, explicație și motivație în tot ceea ce fac și trăiesc este o parte esențială a vieții mele.

Prima oară când am participat la cateheză am rămas uimit de bogăția cuvântului părintelui Visarion și de accentul pe care îl pune mereu pe rugăciune și pe participarea activă la viața unei parohii ca fiind cele mai bune mijloace (dacă nu singurele) de a-i iubi și cunoaște pe Dumnezeu și pe oameni.

Pe parcursul celor 3 ani de când vin la aceste întâlniri, ajutat de părintele și de ceilalți participanți la cateheză, am aflat cât de adânci și dătătoare de sens sunt toate cuvintele Evangheliei

Mântuitorului și nu de puține ori am primit răspuns la nelămuriri pe care le aveam mai înainte chiar de a pune întrebarea.

Dupa atâția ani sunt încă departe de trăirea învățăturilor pe care cred că le-am înțeles. Sunt departe de a iubi așa cum ne îndeamnă neconținut Domnul Hristos să o facem. Dar simt că încet, încet mă încadrez pe cale, și încă pe cale nu sunt singur, ci cu o mulțime de oameni minunați care au și ei aceleași căutări ca și mine și de la care nu pot decât învăța și mai bine ce înseamnă să trăiești creștinește. (Alexandru S.)

Până să vin la cateheză, lumea mi se părea mică și strâmtă. Nu știam de ce se mâhnește sufletul omului și nici de ce râvnește la lucruri pe care nu le poate stăpâni. Aici, prin discuții simple, dar profunde, am început să înțeleg că există un drum al omului pe pământ. Nu-i mai ușor, însă măcar ai o căutare cu sens. (Ana S.)

Odată la cateheză părintele ne-a explicat practic ce se întâmplă în Taina Sfintei Liturghii. «Explicat» adică în cuvinte înțelesul fiecărei părți a Liturghiei: ce se întâmplă la Proscomidie, la Liturgia Catehumenilor și apoi la Liturgia Credincioșilor. Părintele ne-a arătat și practic cum se scoate Sfântul Agneț și cum se așează fiecare miridă din prescură cu semnificația ei pe Sfântul Disc. Impresionant și de mare folos pentru pătrunderea înțelesului Sfintei Liturghii. De atunci îmi pare rău și îmi vine să strig tuturor celor din biserică de fiecare dată când, la Liturgia Catehumenilor, părintele spune «Cei chemați, capetele voastre Domnului să le plecați» și cea mai mare parte a celor din biserică își pleacă capetele, neînțelegând că ei sunt cei credincioși, deja botezați, care se pot ruga pentru cei încă nebotezați, adică «cei chemați» la sfânta luminare prin Botez. (Mihaela P.)

Vecernia iertării

Postul Paștelui începe, de fapt, de la vecernia din această Duminică. Această slujbă unică, atât de adâncă și frumoasă, lipsește din atât de multe biserici ale noastre. Totuși nimic nu destăinuie mai bine „tonalitatea” Postului Mare în Biserica Ortodoxă; nicăieri nu se manifestă mai bine chemarea sa profundă către om.

Slujba începe cu o vecernie solemnă, cu slujitori îmbrăcați în veșminte luminoase. Stihurile care urmează Psalmului „Doamne strigat-am către Tine...” anunță venirea Paștelui și, dincolo de Post, apropierea Paștelui!

„Vremea postului să o începem luminat, supunându-ne pe noi nevoiențelor celor duhovnicești. Să

ne lămurim sufletul, să ne curățim trupul. Să postim precum de bucate așa și de toată patima, desfăștându-ne cu bunătățile Duhului. Întru care petrecând cu dragoste, să ne învrednicim toți a vedea preacinstita patimă a lui Hristos, Dumnezeu și Sfintele Paști, duhovnicește bucurându-ne”.

Urmează, apoi, Vohodul cu cântarea: „Lumină lină a sfintei slave”. Preotul slujitor înaintază către „locul cel înalt” din spatele altarului pentru a vesti Prochimenul de seară, care întotdeauna anunță sfârșitul unei zile și începutul alteia. Prochimenul cel Mare al acestor zile vestește începutul Postului:

*„Să nu întorci fața Ta de la sluga Ta;
Când mă necăjesc degrab mă auzi
Ia aminte spre sufletul meu,
și-l mântuiește pre el”.*

Ascultă melodia unică a acestui stih – această strigare care dintr-o dată umple biserica: „când mă necăjesc degrab mă auzi” – și vei înțelege acest moment de început al Postului Mare: tainica întrepătrundere dintre deznădejde și nădejde dintre întuneric și lumină. Toată pregătirea se apropie acum de sfârșit. Stau în fața lui Dumnezeu, în fața slavei și a frumuseții Împărăției Sale. Realizez că aparțin acesteia, că nu am alt cămin, nicio altă bucurie, niciun țel; rea-

lizez, de asemenea, că sunt exilat din acest cămin în întunericul și tristețea păcatului, „când mă necăjesc!”. Iar în cele din urmă îmi dau seama că numai Dumnezeu mă poate ajuta în această durere, că numai El poate „griji de sufletul meu”. Pocăința este, mai presus de orice, o chemare disperată către acel ajutor divin.

Repetăm de cinci ori Prochimenul și iată că Postul a sosit! Veșmintele luminate sunt puse deoparte; luminile sunt stinse. Când preotul slujitor rostește cererile pentru ectenia de seară, strana răspunde cu ceea ce se consideră a fi „cheia Postului”. Se citește pentru prima oară rugăciunea de post a Sfântului Eftrem Șirul, însoțită de metanii.

La sfârșitul slujbei credincioșii se apropie de preot, cerând unii altora iertare. În timp ce ei săvârșesc acest ritual de împăcare – pentru că Postul Mare începe prin aceste mișcări ce exprimă dragostea, reuniunea, frăția – strana intonează cântările pascale.

Vom rățăci patruzeci de zile prin deșertul Postului, dar la capăt strălucește deja lumina Paștelui, lumina Împărăției lui Dumnezeu.

Pr. Alexander Schmemmann,
Postul cel Mare, Editura Doris,
București, 1998

Cuvânt pentru părinți

Foarte mulți părinți, care își iubesc mult copiii, îi strică într-un fel, fără să înțeleagă, din păcate, ce mult se vatămă aceștia atunci când mama, de pildă, dintr-o iubire trupească exagerată, îi zice copilului, îmbrățișându-l și sărutându-l: ce copil bun am, cel mai bun copil din lume!” și așa mai departe. De la o vârstă foarte fragedă (când încă nici nu poate să conștientizeze aceasta), copilul dobândește, fără voia sa, o părere înaltă despre sine și, bineînțeles, încetează să mai simtă nevoia puterii bune a lui Dumnezeu și nu se pricepe să-I ceara ajutorul. Așa se formează în sufletul lui îngâmfarea, și foarte mulți o iau cu ei în mormânt, fiindcă nu se pot despartii de ea.”

Sf. Paisie Aghioritul

Amânare

de Adrian-Ștefan Ambrozie

Se-adună molii să se-nfrupte din postav
În roiuri mari, cu zumzet și comportament hulpav.
Se-ngroașă stratul de rugină peste chipul meu
Cu girul și în ritmul lumii fără Dumnezeu.

Mai stai o clipă, Doamne, printre noi
Și mângâie poporul ce se-afundă în noroi.
Adu-mi un stih din lacrimile lui „Răsai”
Și-amână izgonirea mea din Rai.